RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIIe KAMER

A R R E S T

nr. van 30 september 2026
in de zaak

In zake :

bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat
kantoor houdend te

bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten
kantoor houdend t

bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 30 september 2025, strekt tot de nietigverklaring van de bestemmingsbeslissing van het afdelingshoofd van de afdeling Dierenwelzijn van het departement Omgeving van de Vlaamse Overheid van 16 augustus 2025 om de hond van verzoeker in volle eigendom toe te kennen aan het asiel waar hij op dat ogenblik verblijft.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur heeft een verslag opgesteld.

De verwerende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 24 september 2026.

Staatsraad heeft verslag uitgebracht.

Advocaat , die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

Eerste auditeur heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Op 18 juni 2025 doet de lokale politie ambtshalve vaststellingen inzake overtredingen op het dierenwelzijn met betrekking tot de hond van verzoeker.

3.2. Op 18 juni 2025 beslist de lokale politie om in toepassing van artikel 72, § 1, van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024 de hond bestuurlijk in beslag te nemen.

3.3. Van de voormelde vaststellingen wordt op 19 juni 2025 een aanvankelijk proces-verbaal opgesteld.

3.4. Op 19 juni 2025 wordt verzoeker uitgenodigd om strafrechtelijk te worden verhoord op – naar zijn keuze – 8, 12 of 16 augustus 2025.

Op 23 september 2025 wordt een navolgend proces-verbaal opgesteld waarin wordt vermeld:

> "omwille van een fout bij het OCMW van zijn referentie-adres werd de post van [verzoeker] niet tijdig overhandigd aan hem. Wanneer betrokkene in het bezit werd gesteld van zijn uitnodiging tot verhoor waren de beschikbare data al verlopen. [Verzoeker] wenst zijn hond terug te krijgen via de voorziene procedure en vraagt onze diensten om alsnog verhoord te worden.
> Onze diensten sturen, op vraag van [verzoeker], per mail een uitnodiging tot verhoor."

Op 23 september 2025 wordt verzoeker opnieuw uitgenodigd door de lokale politie om strafrechtelijk te worden verhoord op 25 of 29 september 2025 of 3 oktober 2025.

Verzoeker biedt zich bij de lokale politie aan op 29 september 2025 en wordt strafrechtelijk verhoord.

3.5. Bij aangetekende brief van 6 augustus 2025, verstuurd op 7 augustus 2025, wordt verzoeker door de verwerende partij uitgenodigd om zijn schriftelijk verweer in te dienen naar aanleiding van de inbeslagname van zijn hond en met het oog op de mogelijke bestemmingsbeslissing. Verzoeker wordt de gelegenheid geboden om ten laatste tegen 13 augustus 2025 zijn schriftelijk verweer in te dienen.

Deze brief wordt gericht aan het referentieadres van verzoeker bij het OCMW, aangezien verzoeker op dat ogenblik tijdelijk dakloos is, en daar afgeleverd op maandag 11 augustus 2025.

3.6. Op 15 augustus 2025 stuurt verzoeker volgende e-mail aan de afdeling Dierenwelzijn:

> "Naar aanleiding van ons telefonisch onderhoud met [ ] 13/14 Augustus 2025
> gaf u te kennen dat er een brief is verstuurd naar mijn huisadres, hierbij vraag ik een kopie van de brief per email op.
> Tijdens ons telefonisch onderhoud vermeld[d]e u dat ik schriftelijk mijn verweer moest geven.
> Ik vraag alle brieven op[…] welke met […] deze zaak te maken hebben.
> 1:) Wanneer gaan de 60 dagen in?

> Op welke basis moet ik mijn verweer doen als ik geen informatie beschik over de bovenvermelde zaak.
> Gelieve mij zeer snel op de hoogte te stellen en de brief per email toe te sturen."

3.7. Op 16 augustus 2025 beslist het afdelingshoofd Dierenwelzijn van het departement Omgeving van de Vlaamse overheid in toepassing van artikel 72, § 3, van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024 om de hond in volle eigendom te geven aan het erkend asiel waar hij op dat ogenblik verblijft.

Dit is de bestreden beslissing.

De formele motivering van de bestreden beslissing vermeldt onder meer:

> "Betrokkene werd op 8/08/2025, 12/08/2025, 16/08/2025 uitgenodigd voor verhoor maar ging er niet op in. Er werd door de afdeling Dierenwelzijn gevraagd om ten laatste 13/08/2025 een schriftelijke verklaring te bezorgen met betrekking tot de vastgestelde feiten, maar betrokkene heeft niets bezorgd. De aangetekende zending werd op 11/08/2025 afgeleverd op bovengenoemd adres.
> Uit bovenstaande kan geconcludeerd worden dat:
> - Wat erop wijst dat de hond niet werd gehouden volgens zijn fysiologische en ethologische behoeften, waardoor zijn welzijn ernstig werd geschaad;
> → Betrokkene heeft nagelaten zijn hond de nodige basisverzorging (en urgente medische zorgen) te bieden waardoor de hond gedurende een ruime periode fysiek geleden heeft;
> → De hond niet de nodige vachtverzorging heeft gehad die deze nodig had;
> - Het dier duidelijk mishandeld werd door betrokkene;
> - Uit de historiek blijkt dat eerder al melding gemaakt werd over mishandeling van de hond en de feiten zich herhalen;
> - Betrokkene reeds eerder maatregelen opgelegd gekregen heeft waaraan hij onvoldoende gevolg gegeven heeft, waardoor het opleggen van bijkomende maatregelen geen zin heeft;
> - Betrokkene[…] een gebrek aan interesse blijkt te hebben voor de hond. Betrokkene is niet opgedaagd voor verhoor en er werd geen reactie ontvangen op de uitnodiging tot schriftelijk verweer. Zo kan er niet worden nagegaan welk inzicht hij toont in de overtredingen, noch welke intenties hij heeft om het welzijn van de hond in de toekomst te verbeteren;
> - Er zijn onvoldoende garanties dat het welzijn van de hond gewaarborgd kan worden, waardoor een teruggave onverantwoord zou zijn;
> - Het onduidelijk is waar de hond zou terechtkomen indien deze teruggegeven wordt."

3.8. In de periode van 25 augustus 2025 tot 17 september 2025 nemen verzoeker, zijn raadsman en een maatschappelijk werker van het OCMW nog meermaals schriftelijk contact op met de afdeling Dierenwelzijn, onder meer

om mee te delen dat verzoeker zijn hond terug wil, om een alternatieve huisvesting voor de hond voor te stellen zolang verzoeker dakloos is, en om alsnog een verweer in te dienen.

3.9. Op 17 september 2025 stuurt een maatschappelijk werker van het OCMW een e-mail aan de afdeling Dierenwelzijn die luidt:

> "Ik kom terug op onderstaande mail.
> Ondertussen is het duidelijk dat er bij een administratieve fout is gebeurd. [Verzoeker] heeft bij ons OCMW een referentieadres.
> Alle inkomende post wordt voor hem intern apart gehouden. Betrokkene komt zijn post op regelmatige tijdstippen afhalen.
> Echter werd de post afkomstig van Departement Omgeving - Vlaamse Overheid - Afdeling dierenwelzijn bezorgd aan onze collega's, nl. de Dienst Omgeving van .
> Deze post werd aan ons uiteindelijk bezorgd maar jammer genoeg veel later.
> Ik hoop dat jullie met dit element rekening kunnen houden in zijn dossier.
> Onze verontschuldiging voor deze administratieve fout."

IV. Regelmatigheid van de rechtspleging

4. Op 15 juli 2026 legt de verwerende partij op het elektronisch platform twee aanvullende stukken van het administratief dossier neer. In een begeleidende brief verduidelijkt de verwerende partij dat deze stukken niet eerder konden worden neergelegd, daar ze pas op 15 mei 2026 in haar bezit kwamen.

5. Artikel 6, § 2, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 'tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State' (hierna: algemeen procedurereglement) bepaalt dat de verwerende partij, indien zij in het bezit is van het administratief dossier, over een termijn van zestig dagen beschikt om aan de griffie een memorie van antwoord en het "volledige" administratief dossier toe te zenden.

Dit verplicht toe te zenden administratief dossier betreft het "volledige" dossier dat bestond op het ogenblik dat de bestreden beslissing die het heeft voorbereid, werd genomen. Het omvat alle stukken die tijdens de administratieve voorbereiding van de bestreden beslissing zijn bijeengebracht, met inbegrip van alle stukken die volgens de wetten en verordeningen met het oog op

het nemen van die beslissing moesten worden opgesteld. Het komt de verwerende partij allerminst toe om slechts een selectie van de desbetreffende stukken mee te delen. Alzo zou immers afbreuk worden gedaan aan het recht van de verzoekende partij om haar grieven met betrekking tot de wettigheid van de bestreden beslissing in het kader van haar annulatieberoep voor de Raad van State te laten gelden, alsook aan de mogelijkheid van de Raad om zijn wettigheidstoezicht op die beslissing uit te oefenen.

Het volledig administratief dossier moet ook binnen de door artikel 6, § 2, van het algemeen procedurereglement opgelegde termijn van zestig dagen worden ingediend en niet pas ter gelegenheid van het indienen van de laatste memorie – laat staan na het indienen van de laatste memorie –, nadat het auditoraatsverslag daartoe aanmaant of wijst op het ontbreken van bepaalde stukken. Een laatste memorie strekt ertoe de Raad van State in te lichten hoe tegen de bevindingen van het auditoraatsverslag wordt aangekeken, maar is geen proceshandeling om nog essentiële stukken van het administratief dossier, neer te leggen. Aan het auditoraat dienen ten behoeve van zijn onderzoek, te nuttigen tijde argumenten en een volledig administratief dossier te worden voorgelegd, daar van partijen wordt vereist dat zij hun medewerking verlenen aan de rechter.

Voorts merkt de Raad van State op dat het verzuim door de verwerende partij om binnen de in artikel 6, § 2, van het algemeen procedurereglement bedoelde termijn het volledig administratief dossier neer te leggen, strijdt niet alleen met de door de wetgever ingebouwde stappen van de schriftelijke procedure en met de essentiële rol van het auditoraat bij het onderzoek van de zaak, doch eveneens met de in artikel 21, derde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State bepaalde sanctie, met name dat de door de verzoekende partij aangehaalde feiten als bewezen worden geacht, tenzij die feiten kennelijk onjuist zijn. Deze bepaling is ook toepasselijk wanneer een administratief dossier onvolledig is en bepaalde stukken niet binnen de daartoe voorziene termijn zijn neergelegd.

6. Te dezen blijkt uit de aanvullende stukken dat de verwerende partij er pas van in het bezit werd gesteld op 15 mei 2026, dit is na het verstrijken

van de termijn om de laatste memorie in te dienen. Uit die stukken blijkt echter ook dat de verwerende partij ze pas heeft opgevraagd bij de bevoegde politiezone nadat zij daarover in het auditoraatsverslag kon lezen dat het administratief dossier op dat punt onvolledig was. Dat de verwerende partij deze stukken pas *in extremis* ontving, is bijgevolg enkel te wijten aan het gegeven dat zij naliet die stukken eerder op te vragen, hoewel zij zelf aanvoert van het bestaan ervan op de hoogte te zijn geweest. Welk stuk de verwerende partij er in de bestreden beslissing toe brengt om te vermelden dat verzoeker op 8, 12 en 16 augustus 2025 werd uitgenodigd voor verhoor, blijft overigens ook na het neerleggen van de laattijdig neergelegde stukken een raadsel. Het gegeven dat verzoeker op 19 juni 2025 werd uitgenodigd voor een strafrechtelijk verhoor op 8, 12 of 16 augustus 2025 – met andere woorden één keer en geen drie keer zoals de bestreden beslissing ten onrechte laat uitschijnen – blijkt immers maar uit stuk 27 waarvan de verwerende partij beweert er pas op 15 mei 2026 kennis van te hebben genomen.

Uit wat voorafgaat, volgt dat de laattijdig neergelegde stukken 27 en 28 in beginsel uit het administratief dossier zouden moeten worden geweerd. Daar deze stukken te dezen de enige stukken zijn die de Raad van State toelaten om een volledig zicht te krijgen op het verloop van de feiten en de argumenten van de verwerende partij te beantwoorden, is er te dezen evenwel geen reden om de stukken uit het debat te weren.

V. Onderzoek van het eerste en het vierde middel

Vooraf

7. Luidens artikel 2, § 1, derde lid, van het algemeen procedurereglement moet het verzoekschrift een samenvatting van het middel bevatten als voor het middel een verdere uiteenzetting nodig is. Luidens het voornoemde artikel 2, § 1, derde lid, van het algemeen procedurereglement kan de ontstentenis van de samenvatting van de grief niet leiden tot de niet-ontvankelijkheid van het middel, maar luidens het verslag aan de Koning bij het koninklijk besluit van 21 juli 2023 ‘tot wijziging van diverse besluiten betreffende de procedure voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State’ dat deze

verplichting invoerde, heeft "die ontstentenis […] als enig mogelijk gevolg voor de verzoeker dat de draagwijdte van zijn grief niet correct samengevat en dus begrepen wordt in het verslag van de auditeur en in het arrest" (*BS* 26 juli 2023, Ed. 2, 62.630).

Te dezen bevat het verzoekschrift weliswaar een uiteenzetting van de middelen, maar geen samenvatting van de grieven in de zin van de voornoemde bepalingen, terwijl verzoeker wel aan de hand van omstandige toelichtingen concreter ingaat op de argumenten die volgens hem de middelen ondersteunen.

Uit wat voorafgaat, volgt dat verzoeker moet verdragen dat de Raad van State de grieven samenvat en begrijpt zoals hierna wordt gedaan.

8. Het past het eerste en het vierde middel samen te behandelen.

Standpunt van de partijen

9. In het verzoekschrift voert verzoeker in het eerste middel de schending aan van onder meer de hoorplicht, en in het vierde middel de schending van onder meer het zorgvuldigheidsbeginsel. Wat de schending van de hoorplicht betreft, zet verzoeker uiteen dat hij nooit de kans kreeg om zijn standpunt uiteen te zetten, vooraleer de bestreden beslissing werd genomen. Hoewel er oproepingen tot verhoor zouden zijn verstuurd, heeft verzoeker geen van deze ontvangen. Verzoeker wijst erop dat hij bij e-mail van 15 augustus 2025 aan de verwerende partij liet weten dat hij geen aangetekende brieven had ontvangen en dat hij aandrong om alle stukken te krijgen, zodat hij zijn verweer kon voorbereiden. Voorts wijst verzoeker erop dat hij op 13-14 augustus 2025 ook reeds telefonisch contact opnam met de afdeling Dierenwelzijn. Verzoeker werd evenwel in het ongewisse gelaten. Verzoeker besluit dat hij derhalve, voorafgaand aan de bestreden beslissing, nooit met kennis van zaken heeft kunnen reageren op de aantijgingen. Wat de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel betreft, zet verzoeker uiteen dat de "procedurele onregelmatigheden" minstens een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel inhouden. Het bestuur moet er immers voor

zorgen dat belangrijke briefwisseling de geadresseerde effectief bereikt. Gelet op het uitblijven van een reactie moest de verwerende partij volgens verzoeker op een andere wijze contact opnemen, daar men wist dat verzoeker “via het OCMW liep” en dat . als contactpersoon optrad. Het gebrek aan actieve opvolging van de communicatie maakt de procedure volgens verzoeker onzorgvuldig.

In de memorie van wederantwoord verduidelijkt verzoeker dat hij niet betwist dat de verwerende partij formeel zendingen heeft verricht, maar wel dat hij een reële en tijdige mogelijkheid kreeg om zijn standpunt kenbaar te maken vooraleer de bestreden beslissing werd genomen. Uit zijn e-mail van 15 augustus 2025 blijkt dat hij niet op de hoogte was van de concrete beschuldigingen en de precieze draagwijdte van de procedure en dat hij actief heeft getracht informatie te bekomen om zijn verweer te kunnen voeren. Volgens verzoeker heeft het bestuur echter niet tijdig gereageerd vooraleer de bestreden beslissing werd genomen. Verzoeker meent dat hij zijn hoorrecht niet daadwerkelijk heeft kunnen uitoefenen en dat de louter formele verzending van brieven niet volstaat wanneer het bestuur weet of redelijkerwijze moet weten, dat de betrokkene de inhoud niet kent en expliciet om verduidelijking en toezending van die brieven verzoekt. Het uitvoerige verweer en de voorgestelde oplossing nadat de bestreden beslissing was genomen, bevestigen volgens verzoeker dat hij bereid was zijn standpunt uiteen te zetten en constructief mee te werken. Door de bestreden beslissing te nemen één dag nadat verzoeker uitdrukkelijk om de relevante brieven en informatie had gevraagd en zonder hem de gevraagde informatie te bezorgen of hem een redelijke termijn te geven om schriftelijk te reageren, werd de hoorplicht miskend. Het gegeven dat hij na het nemen van de bestreden beslissing de kans had zijn standpunt uiten te zetten, is volgens verzoeker niet relevant, daar het hoorrecht moet worden geëerbiedigd voorafgaand aan het nemen van de beslissing.

Verzoeker heeft geen laatste memorie ingediend.

10. De verwerende partij vat haar verweer in de memorie van antwoord samen als volgt:

Wat het eerste middel betreft:

> "Verzoeker heeft de kans gekregen om zijn opmerkingen over de vaststellingen uiteen te zetten. Hij was op de hoogte van de situatie, maar heeft nagelaten om zelf zo snel mogelijk actie te ondernemen.
> Er is bovendien geen schending van het fair play-beginsel, aangezien de verwerende partij steeds het nodige gedaan heeft om verzoeker in kennis te stellen en de relevante dossierstukken te bezorgen."

Wat het vierde middel betreft:

> "Er is geen sprake van een procedurele onzorgvuldigheid van verwerende partij.
> De bestreden beslissing is behoorlijk gemotiveerd, verwijzende naar de historiek en de vaststellingen in het PV van 19 juni 2025. Verwerende partij gaat in op alle vaststellingen, en concludeert daaruit dat er onvoldoende garanties zijn op het welzijn van de hond."

In de laatste memorie benadrukt de verwerende partij dat aan verzoeker meermaals de mogelijkheid werd gegeven om zijn standpunt uiteen te zetten, zowel mondeling als schriftelijk. De verwerende partij wijst er in dat verband op dat verzoeker bij de vaststellingen op 18 juni 2025 niet kon worden verhoord door de lokale politie omdat hij te agressief was, dat hij vervolgens werd uitgenodigd door de lokale politie voor verhoor doch niet reageerde, dat verzoeker anderhalve maand niets van zich liet horen, dat de verwerende partij op 6 augustus 2025 verzoeker nogmaals verzocht zijn standpunt uiteen te zetten tegen 13 augustus 2025 met een schrijven ontvangen op het referentieadres van verzoeker op 11 augustus 2025, doch slechts afgehaald op 8 september 2025, terwijl verzoeker op 13 augustus 2025 al op de hoogte was dat er een brief was verstuurd om zijn schriftelijk verweer in te dienen. Voorts wijst de verwerende partij erop dat verzoeker op 15 augustus 2025 weliswaar een e-mail verstuurt, maar daarin wederom geen verweer voert, doch enkel vragen stelt. Wanneer verzoeker zelf geen enkele moeite doet om contact op te nemen en zijn verweer uiteen te zetten, meent de verwerende partij dat haar niet kan worden verweten onzorgvuldig te zijn. In antwoord op het verwijt dat de verwerende partij niet heeft gewacht op een reactie van verzoeker om een beslissing te nemen, wijst de verwerende partij erop dat zij haar beslissing moest nemen binnen een bepaalde termijn. Voorts vereist de zorgvuldigheidsplicht noch de hoorplicht volgens de verwerende partij

dat een bestuur wacht met het nemen van een beslissing tot de betrokkene “eindelijk eens om zijn briefwisseling gaat”.

Beoordeling

11. Het beginsel van behoorlijk bestuur van de hoorplicht houdt in dat – bij afwezigheid van formele regelgeving ter zake – tegen niemand een ernstige maatregel kan worden genomen die van aard is om zijn belangen ernstig aan te tasten, zonder dat hem vooraf de gelegenheid wordt geboden om zijn standpunt op een nuttige wijze te doen kennen. Het doel van deze hoorplicht bestaat, eensdeels, in het vrijwaren van de belangen van de bestuurde door hem de mogelijkheid te bieden zijn opmerkingen te laten kennen en aldus een voor hem ongunstige beslissing af te wenden, en anderdeels, in het vermijden dat het bestuur een onzorgvuldige beslissing zou nemen, omdat het niet beschikt over volledige kennis van zaken.

Het recht om op nuttige wijze – dit wil zeggen met kennis van zaken – zijn standpunt te doen kennen, houdt onder meer in dat de bestuurde moet worden uitgenodigd om zijn standpunt naar voor te brengen over de voorgenomen maatregel en over de feitelijke en de juridische grondslag ervan. De hoorplicht houdt voorts in dat wanneer een bestuurde het recht heeft om te worden gehoord, hij zich tijdens dat horen kan laten bijstaan door een raadsman naar keuze.

Het komt de verwerende partij – op wie de hoorplicht rust – toe om het bewijs te leveren dat zij aan de hoorplicht heeft voldaan.

Aan de verplichting om de bestuurde voorafgaand te horen, kan maar worden voorbijgegaan wanneer de voorgenomen bestuurshandeling, in het licht van het doel van algemeen belang dat ermee wordt nagestreefd, dermate dringend is dat voorafgaand aan die bestuurshandeling het horen van de bestuurde niet nuttig kan worden georganiseerd. Voorts kan aan de hoorplicht worden voorbijgegaan, wanneer de voorgenomen bestuurshandeling gegrond is op feiten die voor directe, eenvoudige vaststelling vatbaar zijn en het bestuur daarbij een gebonden bevoegdheid uitoefent.

12. Krachtens het zorgvuldigheidsbeginsel moet elk bestuur zich gedragen zoals een voorzichtig en redelijk handelend bestuur, geplaatst in dezelfde omstandigheden. Het zorgvuldigheidsbeginsel houdt onder meer in dat het bestuur zijn beslissing op zorgvuldige wijze moet voorbereiden. Dit impliceert dat de beslissing dient te steunen op werkelijk bestaande en concrete feiten, die met de vereiste zorgvuldigheid werden vastgesteld. Het bestuur is onder meer verplicht om zorgvuldig te werk te gaan bij de voorbereiding van de beslissing en de feitelijke en juridische aspecten van het dossier deugdelijk te onderzoeken, zodat het met kennis van zaken kan beslissen.

Het komt aan verzoeker toe om met concrete gegevens aannemelijk te maken dat de handelwijze van het bestuur niet doet blijken van het vereiste zorgvuldig handelen. Het formuleren door verzoeker van eigen aannames, veronderstellingen en kritieken zonder enig begin van bewijs, volstaat niet om aannemelijk te maken dat de bestreden beslissing op een onzorgvuldige wijze tot stand is gekomen.

13. Te dezen wordt niet betwist dat de hoorplicht van toepassing is op een bestemmingsbeslissing zoals de voorliggende. Wel voorwerp van betwisting is de vraag of de verwerende partij verzoeker op een zorgvuldige wijze de gelegenheid heeft geboden om op een nuttige wijze te worden gehoord.

14. In dat verband blijkt uit het dossier dat verzoeker werd uitgenodigd bij aangetekende brief gedateerd op 6 augustus 2025, verstuurd op 7 augustus 2025 en aangeboden aan het referentieadres van verzoeker op maandag 11 augustus 2025. Verzoeker werd middels die brief uitgenodigd om zijn verweer naar voor te brengen “ten laatste tegen 13/08/2025”. Daargelaten dat verzoeker deze brief pas veel later heeft ontvangen ingevolge een administratieve fout bij het OCMW – het referentieadres van verzoeker – en dus op 11 augustus 2025 niet wist noch kon weten dat hij de gelegenheid had om een schriftelijk verweer in te dienen tegen 13 augustus 2025, stelt de Raad van State vast dat met de uitnodiging om te worden gehoord verzoeker amper twee dagen wordt geboden om desgewenst de bijstand van een raadsman in te roepen, zijn verweer op te stellen en bovendien ervoor te zorgen dat dit binnen diezelfde termijn bij de verwerende partij wordt

afgeleverd. In acht genomen dat de verwerende partij over een termijn van zestig kalenderdagen beschikt om een bestemmingsbeslissing te nemen, wil zij vermijden dat de inbeslagname van rechtswege wordt opgeheven, is het aan verzoeker toekennen van een dergelijk korte termijn om zijn hoorrecht uit te oefenen, strijdig met zowel de op de verwerende partij rustende hoorplicht als de zorgvuldigheidsplicht. Door verzoeker pas bij bief verstuurd op 7 augustus 2025 uit te nodigen om zijn standpunt naar voor te brengen, maakt de verwerende partij het immers onmogelijk voor verzoeker om zijn hoorrecht op een nuttige wijze uit te oefenen, wat onder meer vereist dat verzoeker over voldoende voorbereidingstijd beschikt, alsook dat hij desgevallend om bijstand van een raadsman kan vragen. Voorts heeft een dermate late uitnodiging om het hoorrecht uit te oefenen er te dezen toe geleid dat de verwerende partij niet meer in de mogelijkheid verkeerde om de bestreden beslissing zorgvuldig voor te bereiden en de feitelijke en juridische aspecten van het dossier deugdelijk te onderzoeken, om vervolgens met kennis van zaken te beslissen. De hoorplicht heeft niet enkel tot doel de belangen van de bestuurde te vrijwaren, maar ook te vermijden dat het bestuur een onzorgvuldige beslissing zou nemen, omdat het niet beschikt over volledige kennis van zaken (zie *supra*, nr. 11).

Verzoeker wijst er in dat verband terecht op dat hij op 13-14 augustus 2025 telefonisch contact opnam met de afdeling Dierenwelzijn, daarbij vernam dat hij schriftelijk zou zijn uitgenodigd om zijn verweer in te dienen en dat hij vervolgens op 15 augustus 2025 per e-mail vroeg om die brief ook per e-mail te bezorgen, doch dat daaraan geen gevolg werd gegeven, hoewel de bestreden beslissing pas op 16 augustus 2025 is genomen. De verwerende partij wist dus bij het nemen van de bestreden beslissing dat verzoeker de uitnodiging om te worden gehoord niet had ontvangen en dat dit zijn stilzwijgen verklaarde. Desondanks vermeldt de bestreden beslissing:

> "Er werd door de afdeling Dierenwelzijn gevraagd om ten laatste 13/08/2025 een schriftelijke verklaring te bezorgen met betrekking tot de vastgestelde feiten, maar betrokkene heeft niets bezorgd. De aangetekende zending werd op 11/08/2025 afgeleverd op bovengenoemd adres.
> Uit bovenstaande kan geconcludeerd worden dat:
> […]

> - Betrokkene[…] een gebrek aan interesse blijkt te hebben voor de hond. Betrokkene is niet opgedaagd voor verhoor en er werd geen reactie ontvangen op de uitnodiging tot schriftelijk verweer. Zo kan er niet worden nagegaan welk inzicht hij toont in de overtredingen, noch welke intenties hij heeft om het welzijn van de hond in de toekomst te verbeteren." (zie *supra*, nr. 3.7)

Deze overwegingen in de bestreden beslissing doen de waarheid geweld aan en de bestreden beslissing getuigt daarmee van een verregaande onzorgvuldigheid.

15. Uit wat voorafgaat, volgt dat de verwerende partij zowel de hoorplicht, als het zorgvuldigheidsbeginsel heeft miskend.

16. Het argument van de verwerende partij dat zij verzoeker meermaals de mogelijkheid heeft geboden om te worden gehoord, met name bij de vaststelling van de feiten door de lokale politie op 18 juni 2025 en vervolgens op uitnodiging van de lokale politie op 8 of 12 augustus 2025, wordt niet bijgevallen.

Het horen door de verwerende partij en door de lokale politie heeft immers een andere finaliteit. Terwijl verzoeker door de lokale politie enkel werd uitgenodigd om te worden verhoord "over feiten die u ten laste kunnen worden gelegd en die een misdrijf betreffen waarvoor een vrijheidsstraf kan worden opgelegd, meer bepaald: dierenwelzijn", diende verzoeker over de voorgenomen bestemmingsbeslissing te worden gehoord door de verwerende partij, die de auteur is van de bestreden beslissing. Daar de hoorplicht op de verwerende partij rust, kwam het derhalve haar – en niet de lokale politie – toe om verzoeker uit te nodigen om zijn standpunt naar voor te brengen ten aanzien van de voorgenomen bestemmingsbeslissing. Dit gebeurde te dezen enkel met de aangetekende brief verstuurd op 7 augustus 2025 (zie *supra*, nr. 3.5).

17. Het verweer dat verzoeker niet de moeite heeft gedaan om zelf contact op te nemen met de afdeling Dierenwelzijn om zijn verweer uiteen te zetten, faalt evenzeer. Met dit standpunt gaat de verwerende partij er immers aan voorbij dat de hoorplicht impliceert dat het haar toekomt om de bestuurde tijdig uit te nodigen om met kennis van zaken te worden gehoord.

18. De argumenten van de verwerende partij dat de uitnodiging om te worden gehoord werd ontvangen op het referentieadres van verzoeker op 11 augustus 2025, maar dat hij die pas heeft afgehaald op 8 september 2025, alsook dat verzoeker toen hij telefonisch op 13-14 augustus 2025 vernam dat hem een brief was gestuurd om te worden gehoord, hij die onverwijld bij het OCMW moest gaan ophalen, falen in feite (zie *supra*, nr. 3.9). Uit de verklaring van het OCMW blijkt immers dat verzoeker "op regelmatige tijdstippen" zijn post ging ophalen en dat het niet tijdig bezorgen van de brief van de verwerende partij aan verzoeker enkel te wijten is aan een fout van het OCMW.

Maar zelfs indien verzoeker de oproepingsbrief op 11 augustus 2025 daadwerkelijk zou hebben ontvangen, dan nog doen deze argumenten geen afbreuk aan de hiervoor vastgestelde schending van de hoorplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel. Om die reden doet ook het argument van de verwerende partij dat het niet haar schuld is, maar die van het OCMW, dat haar brief niet tijdig bij verzoeker terechtkwam, niet anders oordelen.

19. In de mate dat de verwerende partij nog aanvoert dat zij de bestreden beslissing binnen een bepaalde termijn moest nemen, merkt de Raad van State op dat dit argument haar niet ontslaat van de hoorplicht, te meer de verwerende partij niet uiteenzet waarom deze termijn van zestig dagen haar niet zou hebben toegelaten om op een zorgvuldige wijze een bestemmingsbeslissing te nemen nadat zij verzoeker op een behoorlijke wijze de gelegenheid had geboden om te worden gehoord.

20. Het eerste en het vierde middel zijn in de aangegeven mate gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt de bestemmingsbeslissing van het afdelingshoofd van de afdeling Dierenwelzijn van het departement Omgeving van de Vlaamse Overheid van 16 augustus 2025 om de hond van verzoeker in volle eigendom toe te kennen aan het asiel waar hij op dat ogenblik verblijft.

2. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op een rolrecht van 200 euro, een bijdrage van 26 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 770 euro, die verschuldigd is aan verzoeker.

Dit arrest is uitgesproken op dertig september tweeduizend zesentwintig, door de Raad van State, XIIe kamer, samengesteld uit:

, kamervoorzitter,
staatsraad,
staatsraad,

bijgestaan door

griffier.

De griffier **De voorzitter**